

بسم الله الرحمن الرحيم

از خداوند متعال متضرعانه و خاشعانه مسئلت میکنیم که حج حج گزاران و میهمانان خانه‌ی عزیز خداوند، مقبول درگاه خداوند متعال و موجب رضایت حضرت باری تعالی و مایه‌ی نزول برکات الهی بر جوامع اسلامی باشد. از دست‌اندرکاران حج و زیارت، چه در مجموعه‌ی بعثه، چه در سازمان حج و زیارت، و همچنین دستگاه‌هایی که همکاری میکنند و در متن کار و حواشی کار حضور دارند، لازم است صمیمانه تشکر کنیم و برای یکایک این زحمتکش‌ان و کارگزاران محترم، از خداوند متعال طلب اجر کنیم.

نکاتی که ذکر کردند - چه جناب آقای قاضی عسگر، چه رئیس محترم سازمان - اقداماتی که انجام دادند یا بنا دارند انجام بدهند، همه اقدامات خوب و لازمی است. سعی بشود که ان شاء الله همه‌ی آنچه را که آرزوی این مدیران دلسوز است، با مراقبت کامل تحقق پیدا کند تا بتوانیم حج را از لحاظ صورت و معنا و قالب و محتوا، نزدیک کنیم به آنچه که خدای متعال از ما خواسته است؛ بتوانیم این واجب عظیم و این فریضه‌ی تعیین‌کننده را - که دارای خصوصیات است که در هیچ فریضه‌ی دیگر اسلامی، این خصوصیات نیست؛ ناظر به امت است، ناظر به دنیاست - آنچنان که خدای متعال اراده کرده است و برای ما و شما خواسته است، ان شاء الله انجام دهیم.

خب، موقعیتها تفاوت میکند. امسال موقعیت حج، يك موقعیت مخصوصی است. بروز و ظهور عظمت حضرت خاتم‌الانبیاء (صلی الله علیه و آله و سلم) در چشم دوستان و ارادتمندان و همچنین در چشم دشمنان، یکی از خصوصیات حج امسال است. این قضیه‌ای که دستهای گنهکار دشمنان در مورد اهانت به درگاه قدس آن بزرگوار، در آمریکا انجام دادند، دو طرف دارد، دو رو دارد: از يك طرف نشان‌دهنده‌ی عمق بغض و کینه‌ی دشمنان و مستکبرین و عوامل آنهاست با پیامبر رحمت، با پیامبر عزت، با پیامبر کرامت، با حامل برترین و ارزشمندترین محامد انسانی و بشری در طول تاریخ زندگی بشر و در همه‌ی عالم وجود؛ نشان میدهد اینها چقدر عمیقاً با پیغمبر دشمنند. از آن طرف، آن اهانتها را میکنند؛ از آن طرف، سیاستمداران‌شان در این قضیه موضعی میگیرند که با موضع دشمنی هیچ تفاوتی ندارد! این يك روی قضیه است؛ که خب، این برای دنیای اسلام خیلی مفید بود. دیرباورترین انسانها و مجموعه‌ها و جماعات فهمیدند که امروز صف‌بندی اصلی بین کی و کیست؛ دعوها بین جبهه‌ی حق و باطل بر محور چیست؛ معلوم شد بر محور اصل اسلام است، بر محور اصل وجود خاتم‌الانبیاء (صلی الله علیه و آله و سلم) است. این يك حادثه‌ای بود که دشمن انجام داد، اما دنیای اسلام از آن سود برد؛ زیرا که دشمن را شناخت، علت دشمنی را شناخت، محور اختلاف حق و باطل را شناخت. امروز دعوها اینهاست؛ بقیه‌ی حرفهائی که مستکبرین عالم علیه ملت‌های مسلمان ردیف میکنند و میگویند، حرف‌های فرعی و دروغی و بهانه است؛ روشن شد اصل قضیه چیست. این يك روی قضیه است.

يك روی دیگر قضیه، این حرکت عظیم مسلمانهاست. شما ببینید امروز در دنیای اسلام چه خبر است؛ ملت‌های مسلمان چه جوش و خروشی از خود نشان میدهند. اکثر هم این فیلم را ندیدند؛ همین قدر اطلاع پیدا کردند که يك چنین اهانتی انجام گرفته، شما ببینید چه غلیانی در دنیای اسلام هست. کشورهای مسلمان، ملت‌های مسلمان، بدون اینکه کسی از آنها بخواهد، بدون اینکه کسی آنها را تحریک کند، حرکت میکنند می‌آیند، با همه‌ی وجود، از اعماق دل، ارادت و محبت خودشان را به پیغمبرشان فریاد میکنند؛ این خیلی ارزش دارد. صحنه‌ی عجیبی شد. در خود کشورهای غربی، در آنجائی که بت‌های بزرگ و مستکبرین و طواغیت گردنکش نشسته‌اند و علیه اسلام و امت اسلامی به طور مرتب برنامه‌ریزی میکنند، در اروپا، در آمریکا، در کشورهای گوناگون غیر مسلمان، مسلمانها و گاهی غیر مسلمانها آمدند وسط میدان. این هم يك روی دیگر قضیه است. این خیلی قضیه‌ی مهمی است؛ این نشان داد ظرفیت دنیای اسلام را برای تحرك.

ما قبلاً عرض کردیم که ملت‌های مسلمانان، وجود مبارك پیغمبر است. یعنی آنجائی که همه‌ی مسلمانان، فرقه‌های

مختلف، نحله‌های مختلف، مذاهب و عقاید مختلف به هم میرسند و همه بر يك حقیقت اذعان و اعتراف میکنند، وجود مقدس خاتم الانبیاء است. در اینجا دیگر سنی و شیعه و فرق مختلف و معتدل و متوسط و تندرو و اینها دیگر معنا ندارد. نسبت به این مرکز، نسبت به این محور، نسبت به این قطب عقاید الهی و اسلامی، همه با دل و جان متفق و متحدند. امروز این در دنیای اسلام دارد نشان داده میشود؛ این را باید مغتنم شمرد.

اینجاست که «برائت از مشرکین» در حج معنا پیدا میکند. حج جائی است که مسلمانها از همه‌ی دنیای اسلام در آنجا جمع میشوند. فرهنگهای مختلف، نژادهای مختلف، زبانهای مختلف، صنوف لغات و لحنها و لهجه‌های گوناگون - به تعبیر امام حسین (علیه السلام) در دعای مبارک عرفه - همه در آنجا مجتمعند، متفقند. این وحدت که شکل جسمانی و مادی آن در اجتماعات بزرگ حج دیده میشود، باید عمق پیدا کند؛ همه احساس کنند که در مقابل يك خطر قرار دارند، در مقابل يك دشمن قرار دارند؛ همه از عمق وجود، نسبت به این دشمن برائت بجویند. معنای برائت از مشرکین در حج، اینجا ظاهر میشود.

مقام و مرتبه‌ی وجود مقدس پیغمبر اکرم چیزی نیست که ما انسانها با زبانهای قاصر و ناقص خودمان و با فهمهای کوتاه خودمان بتوانیم آن را تصویر کنیم؛ ما فقط عشق میورزیم، ما فقط اظهار اخلاص و خاکساری میکنیم؛ بیشتر از این، کاری از ما برنمی‌آید. پیغمبر کسی است که خدای متعال میگوید: «ان الله و ملائکته یصلون علی النبی». (1) ذات مقدس پروردگار به او درود میفرستد، فرشتگان خدای متعال به او درود میفرستند؛ ما کی هستیم که بتوانیم مقام او را بفهمیم، بشناسیم؟ اما به او محبت داریم، به او عشق میورزیم، پای سخن او می‌ایستیم. این باید برای ما به عنوان يك اصل محفوظ باشد: پای سخن پیغمبرمان باید بایستیم؛ و آن، سخن توحید است، سخن اسلام است، قرآن است. حج را باید مظهر این قرار داد.

یکی از توطئه‌های بزرگ دشمن - که البته در این قضیه بحمدالله تا حدود زیادی خنثی شد، اما همه باید مراقب باشیم - اختلاف افکندن بین این صحنه‌ی عظیم و یکپارچه است. ما که در مبانی، در اصول، در اصلی‌ترین مسائل اسلام، همه بر يك نقطه متمرکز هستیم، به خاطر برخی از اختلافهای نظری و عقیدتی و عملی، ما را در مقابل هم قرار بدهند. بله، فرق اسلامی، نحل اسلامی در مسائل گوناگون اختلاف دارند؛ اما بگوئیم: در مقابل شما که دشمن اسلامید، در مقابل شما که به وجود مقدس پیغمبر ما اینجور ناروایی به خرج میدهید، ما همه متفقییم، متحدیم. دشمنان دین، مستکبران و اداره‌کنندگان جبهه‌ی ضد اسلام بدانند که امت اسلامی در مقابل آنها متحد و متفق است؛ گمان ایجاد اختلاف را از خودشان دور کنند؛ مایوس بشوند از اینکه بتوانند بین ما اختلاف ایجاد کنند. مبلغین ما، آحاد مردم ما، مدیران ما، پیروان گوناگون مذاهب ما، سنی ما، شیعه‌ی ما، همه باید حواسمان به این باشد؛ مراقبت کنیم، نگذاریم دشمن با ایجاد اختلاف بین ما - که ما خشمهای خودمان، غضبهای خودمان را علیه خودمان و در درون خودمان به کار ببریم - خودش را از مقابله‌ی با خشم امت اسلامی نجات بدهد؛ این خطای بزرگی خواهد بود. این يك نکته است در باب حج و بخصوص حج امسال.

يك نکته‌ی دیگر که بارها بر آن تأکید شده و باز هم لازم است عرض کنیم، این است که حج اگرچه يك واجب سیاسی است، يك واجب اجتماعی است، مظهر وحدت است، مظهر تجمع مسلمین است، برای بیان برائت است - در اینها شکی نیست - اما يك مجموعه‌ی لبالب از احساس معنوی است؛ این نباید فراموش شود. از اول مراسم حج، از همان احرامی که شما برای عمره در میقات میبندید، تا آخرین وظائف و فرائضی که در حج وجود دارد، ذکر خدا موج میزند؛ این را باید به یاد داشته باشیم. ذکر خدای متعال ما را پاکیزه میکند، ما را تطهیر میکند، زنگها را از دل ما پاک میکند، غفلتها را از ما میزداید، عشق به دنیا و چنگ زدن به زخارف مادی و پول و مقام و شهوات جنسی و غیرجنسی و اینها را در ما تضعیف میکند. ما امروز و همیشه به این احتیاج داریم. انسان برای اینکه بتواند راه را درست طی کند، از صراط مستقیم حق منحرف نشود، احتیاج دارد به این که همیشه یاد خدا را در دل بپروراند؛ و در این جهت، حج یکی از بهترین فرصتهاست؛ از جهاتی بی‌نظیر است. من خواهش میکنم در هر کدام از اعمال و فرائض و مناسکی که انجام میدهید، در لیبیکی که اول کار میگوئید، توجه داشته باشید چه کار دارید میکنید؛ با کی دارید حرف میزنید. در طواف، در سعی، در میقات، در مراکز وقوف، در هر عملی از اعمال حج، بدانیم که داریم با چه

کسی حرف میزنیم، با چه کسی معامله میکنیم، برای چه کسی داریم تلاش میکنیم. این یاد را، این ذکر را، این خشوع را، این تضرع را لحظه‌ای از خودمان جدا نکنیم؛ این یکی از کارهای مهم است. روحانیون محترم بخصوص، مسئولان کاروانها، مرتبطین با افراد، به این نکته توجه کنند.

نکته‌ی آخر هم این است که ارتباطات با برادران مسلمان در دنیای اسلام باید در این مرکز مهم احیاء شود. ارتباطات، ارتباطات دولتها نیست. ارتباطات دولتها، ارتباطات رسمی است، ارتباطات زبانی است، برای مسائل دیگری است. ارتباط بین آحاد امت اسلامی، ارتباط قلبی است؛ این با ارتباط آحاد ملتها با یکدیگر حاصل میشود. در دیدار با برادران مسلمانی که از کشورهای دیگر آمده‌اند، آنهایی که اهل زبانند، میتوانند حرف بزنند، با زبان اظهار محبت کنند، اظهار تعارف کنند، بر روی نقاط مشترک تکیه کنند؛ آنهایی که اهل حرف زدن نیستند، با عمل: جا بدهید، مهربانی کنید، محبت کنید، بعضی از سختی‌ها و خشونت‌ها را تحمل کنید؛ یکی ممکن است تنه بزند، شما در مقابلش لبخند بزنید. در عمل سعی کنید این ارتباط به وجود بیاید؛ نه فقط برای اینکه آبرو و عزت ایران و ملت ایران را حفظ کنید - که البته این در جای خودش خیلی مهم است؛ چقدر خوب است که يك ملت بتواند کرامت خود، ارزش خود، پایداری خود به آداب و اخلاق انسانی و اسلامی را نشان بدهد - بلکه برای اینکه این ارتباط قلبی برقرار شود. اهل هر نژادی است، اهل هر زبانی است، اهل هر مذهبی است، مسلمان است؛ او هم مثل شما به عشق کعبه آمده، به عشق پیغمبر آمده؛ او هم دارد همین راه را میرود، او هم با خدای متعال دارد حرف میزند. هرچه میتوانید، این وجه مشترک را به رخ یکدیگر بکشید؛ بفهمند که این وجه مشترک وجود دارد. وقتی مسلمان در اقصی نقاط عالم احساس کرد که در کشورهای دیگر، در ملتهای دیگر برادرانی دارد، قوت روحی پیدا میکند، اعتماد به نفس پیدا میکند؛ از ضعفی که دستهای خبیث مستکبر بر مسلمانها تحمیل کرده‌اند، خودش را نجات میدهد. این حالت باید تقویت شود. از خداوند متعال میخواهیم برکات خودش را بر حجاج ما و بر همه‌ی حجاج دنیای اسلام نازل بفرماید. ان شاء الله همه‌ی شما مشمول ادعیه‌ی زاکیه‌ی حضرت بقیة الله (ارواحنا فداه) باشید و ان شاء الله همه بتوانیم با استمداد از روح مطهر اولیاء، روح مطهر شهداء، روح مطهر امام بزرگوارمان، در راهی حرکت کنیم که موجب رضای پروردگار عالم باشد.

والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته